

bilimger.kz

Республикалық білім және ғылым порталы
<https://bilimger.kz>
ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі тіркелген — Күәлік нөмірі:
KZ45VPY00102718

2021

БӨЛІМ: ЖАЛПЫ РУБРИКА

ДЕНЕ ШЫНЫҚТЫРУ ПӘНІНЕН ҚАШЫҚТЫҚТА ОҚЫТУ КЕЗІНДЕ СМАРТ ТЕХНОЛОГИЯЛАР ЖӘНЕ ӘРТҮРЛІ ПЛАТФОРМА, ПРОГРАММАЛАР АРҚЫЛЫ БІЛІМ БЕРУ КОНТЕНТІН ТИІМДІ ҚОЛДАНУ ӘДІС-ТӘСІЛДЕРІ

ЖАРИЯЛАНДЫ
22.04.2021

СІЛТЕМЕ
<https://bilimger.kz/94607/>

ДЕНЕ ШЫНЫҚТЫРУ ПӘНІНЕН ҚАШЫҚТЫҚТА ОҚЫТУ КЕЗІНДЕ СМАРТ ТЕХНОЛОГИЯЛАР ЖӘНЕ
ӘРТҮРЛІ ПЛАТФОРМА, ПРОГРАММАЛАР АРҚЫЛЫ БІЛІМ БЕРУ КОНТЕНТІН ТИІМДІ ҚОЛДАНУ ӘДІС-
ТӘСІЛДЕРІ

XII ғасыр – технологиялар ғасыры болып отырғаны бәрімізге аян. Мобильдік құрылғылар, Интернет желілері өмір сүрудің қарапайым күнделікті дағдысына айналып, ақпараттық технологияда өмірінің маңызды бөлшегі болып кіріп кетті. Сандық қоғам, сандық орта қалыптасты. Дамыған мемлекеттер технологияларды адам игілігіне пайдалану мүмкіндіктерін мейлінше арттырып жатыр. Интернет желілері адамның әр түрлі бағытта дамуына мол мүмкіндік береді.

Жаңартылған білім беру бағдарламасы негізінде оқыту мен оқу тәжірибесіндегі заманауи басқарудағы инновациялық қадамдар мен педагогикалық тиімді өдіс – тәсілдерін тәжірибеде қолданудың маңызы зор. Бұл бағытта оқушылардың алған білімдерін пайдалану білімдерін, топтарда жұмыс істеу барысында логикалық, шашын есеттеу қабілеттерін, сын ойлауын, функционалдық сауаттылығын дамытып, оқушылардың алған білімдерін іске асыра білуіне, танымдық белсенділігін арттыруға септігі тиеді. Және басқекке қабілетті тулаға қалыптастырудың қадамы сынды.

Әлеуметтік желілер арқылы адамның өзінің барлық мүмкіндіктерін жүзеге асыруына жол ашылып берілді. Білім беру саласында дәстүрлі оқыту электронды оқытуға, электронды оқыту Smart оқытуға ауысты. Орта білім беруде оқушылардың өзінің дербес білім алуына басымдық беріле,біліктілік артылуы жүзесінде қашықтықтан оқыту кеңінен қанат жайды. Ендігі міндет – сол алған білімнің адамға қызмет етуіне мүмкіндік беретін Smart оқыту ортасын дамыту болып табылады.

Адамның жақсы білім алуын, табысты оқуын, ақыл-ойының дамуын жоғары дәрежеде ұйымдастыру егеменді елімізді одан әрі дамытатын азаматтарды тәрбиелеуде маңызды қадам болып табылады. Қазіргі әлемде жай ғана сауаттылық жеткіліксіз болып қалғаны бәрімізге мәлім. Сондықтан ақпараттық мәліметтер ағыны күшейген заманда ақыл-ой мүмкіндігін қалыптастырып, оқушылардың қабілетін, талантын дамыту білім беру мекемелерінің басты міндеті болып отыр.

Елбасымыздың Жолдауында: «Біздің азаматтарымыз үнемі өз озық жабадықтармен және өз заманауи өндірістерімен жұмыс жасау машығын меңгеруге дайын болуға тиіс», — деген болатын. Қазіргі заманғы ақпараттық қоғам біртіндеп Smart-қоғамға (Smart Society) қадам басып келеді. ЗЕМ мүмкіндіктерінің өте жылдам дамуы мен ақпараттық технологиялардың барлық салаларда кеңінен қолданылуымен ерекшеленеді. Бұның нәтижесінде компьютерлерді қолдауға қатысты мәселелерге көзқарастар түбегейлі өзгерістерге ұшырауда. Осы жағдайлар оқу үрдістеріне де қатысты болып, білім берудің классикалық принциптерінен бас тартып білім беру жолдары мен әдістерін салалы өзгерту мүмкіндіктерін туғызады.

Технологияның қарқынды дамуы біздің сөздік қорымызға жаңа ұғымдарды енгізді. Солардың қатарында үлкен де. кіші де жиі қолданытын Смартфон, (Smart-Phone), Smart теледидар (Smart-TV) т.б. атауға болады. Сонымен «Smart» дегеніміз не? Smart ағылшын тілінен аударғанда «ақылды» деген мағынаны білдіреді. Ал технологиялық сипатта да осы мағынада жұмсалады. Яғни, ақылды технология, ақылды техника, пайдалануға ыңғайлы, мейлінше ықшам, көп функциялы құрылғыларды атаймыз. Ал педагогикалық үдеріс тұрғысынан қарастыратын болсақ, оқуындағы бұл түрі электронды оқыту, мобильді оқыту, кез келген жерде, кез келген ортада оқыту деген мағынада жұмсалады.

Smart оқыту – оқуындағы жаңа түр, қарқынды дамып келе жатқан бірегей үдеріс. Бұл әлеуметтік желілер арқылы білім алу, алмасу, жеке тұлғалық ерекшеліктерді ескере отырып оқыту оқығанды дамыта алған, бағдарланған, орталықтандырылған оқыту ортасы, ең соңында Smart құрылғыларды пайдалана отырып оқыту деген тұжырымдарды қамтиды. Алдымен Smart, технология ретінде танылып дамыды. Біз өзіміз, мобильді құрылғы мен Smart технологияның ара жігін ашып алайық.

Mobile – ағылшын сөзі «қозғалмалы», «икемді» деген мағынаны береді. Мәселен, бұл сөз автомобиль, аэромобиль, мобильді телефон деген сөздерде жиі кездеседі. Сонымен мобиль – адам әрекетін жеделдететін, қандай да бір затқа шалшаң қол жеткізуге мүмкіндік беретін құрылғы. Қазір біз өмірімізді осы мобильді құрылғыларсыз мүлдем елестете алмаймыз. Ақпараттық мобильді құрылғылар арқылы дамуы ақпараттық ортаның қарқынды дамуына, сол арқылы мобильді құрылғыны пайдаланушылар санының бірнеше есе артуына алып келді. Соған байланысты интернет дамыды, сымсыз интернет пайда болды, осыған орай мобильді құрылғының қосымшаларын үлкен қарқынмен дамытып отырған әлемдік нарық қалыптасты.

Жаңартылған бағдарлама бойынша smart технология арқылы оқу үрдісінің тиімділігін қамтамасыз ететін негізгі фактор — оқушылардың сабаққа қызығуы қосылуы. Ол үшін жаңа, қызықты ақпараттық технологияларды, электронды қосымшалары бар оқу-әдістемелі құралдарды пайдаланып оқушылардың қызығушылығын ояту керек деп ойлаймын. Дене шынықтыру сабағында тақырыпқа сай қызықты, анимациялық бейнероликтерді көрсету арқылы сабаққа деген назарын бұру.

- Сабақта цифрлық технологияларды қолдану; оқушының жеке және танымдық қабілеттерінің дамуына, шығармашылық жетілуіне жол ашады;
- білім алуға деген ынтасын жақсартады;
- интернет желісіндегі түрлі ақпараттарды қолдана білу және іріктеу дағдысын дамытады.
- Ал қашықтықтан білім алатын оқушылар үшін цифрлық технологиялар – ең басты көмекші болып табылады.
- Дене шынықтыру тәрбиесі дегеніміз адам денсаулығын сақтау мен нығайту және дененің дұрыс дамып қалыптасуына жеткізу.
- Дене шынықтыру тәрбиесінің мақсаты — салауатты өмір сүру негіздерін білу және ұстану, өз еркімен дене шынықтыру және спортпен шұғылдану дағдыларын қалыптастыру.
- денсаулықты нығайтуға және дене шынықтыруды дұрыс дамытуға ықпал жасау;
- табиғи қозғалтқыш қасиеттерді дамытып жетілдіру;
- дене шынықтыру мен жүйелі шұғылдануға тұрақты қызығушылық пен қажеттілікті тәрбиелеу;
- табиғат күштерімен балалар денесін шынықтыру (күн, су, ауа)
- ақыл-ой және дене еңбегіне қабілеттілікті жетілдіру;
- гитменалық дағдыларды қалыптастыру.
- Дене шынықтыру тәрбиесінің мазмұнын жас ұрпақтың дене шынықтыру мәдениетінің әр түріне, әскери-өнер әрекеттеріне қатысуын, адам денесінің оның ақыл-ой, сезім, еріктерімен үйлесімді дамуын қамтиды.

Өзіміздің қолданаста жүрген программаларымыз Powtoon, Youtube, Whatsapp, Inshot, арқылы анимациялық бейнероликтер жасадым. Powtoon программасы — Powtoon онлайн қызметі Power Point бағдарламасына арналған слайдтары бар бейне немесе файл түрінде сақталатын анимациялық презентациялар құруға арналған. Қызмет ағылшын тілінде, бірақ онымен жұмыс істеу үшін осы тілді білудің орташа деңгейі жеткілікті. Оның тиімдісі әртүрлі анимация, презентация, видеомонтаж, көптеген анимация бар программа. Бұл программа арқылы анимацияның әртүрлі эмоцияларға, қимыл-қозғалыстарды өзгертіп көрсетуге болады және Full-HD, HD форматында анық сапасы өте жоғары жасалынады.

Презентация құру төрт кезеңнен тұрады:

- Пішімді таңдау. Қол жетімді: инфографика, комикстер, қара-ақ түсті графика немесе іскери стильдегі презентация. Екінші жағдайда Powtoon-да басым болатын мультфильмдік иллюстрациялардың орнына кеңседе көрсетуге қолайлы слайдтар ұсынылады.
- Үлгіні таңдау. Форматтардың арқасына үшін 5-6 слайдтан тұратын бірнеше бланкілер ұсынылады, олар үшін өз кезегінде бірнеше дизайн нұсқалары дайындалды. Ұсынылған слайд шаблондары бір нәрсені ұнатпаса, қорқынышты емес — келесі келесі оларды өңдеуге болады.
- Өңдеу. Редактор — оқу материалдарын құрудың негізгі құралы. Редактор функционалды, бірақ оны анықтау қиын емес: алдыңғы қадамда таңдалған шаблон бөлек слайдтарға бөлінеді, онда сіз өңді фонды, графиканы, қарптерді, музыканы, визуалды эффекттерді және т.б.
- Экспорттау. Дайын презентацияны PDF файлы, Power Point презентациясы немесе MP4 форматындағы бейне түрінде сақтауға болады. Материалдарды әлеуметтік желілерде немесе басқа қызметтерге орналастыру мүмкіндігі де бар.

Powtoon-тің шығармашылық қабілеттері өте көп: графикалар мен диаграммаларды слайдқа енгізу сияқты әдеттегідей басқа, одан да қызықты, мысалы, микрофон арқылы жазуға немесе аудио файл ретінде жүктеуге болатын дауыстың түсініктемесі қосу,Саундтрек пен бейне ретін синхрондау үшін бейнені монтаждау дағдылары қажет — бұл, мүмкін, редактордағы 5 минут ішінде ірілейтін жалғыз функция. Бұрын қандай да бір видео редактормен жұмыс істегендерге қиынырақ болмады.

Осы программа арқылы жасалынған бейнеролигімді көрсетіп кетейін ол үшін мына сыылқаға кіріп қарасаныңдар болады https://youtu.be/4HXBLBHx_E

Келесі программа:

INSHOT программасы— оның тиімдісі түсірілген фото, видеоларды осы программаға жүктеу арқылы әртүрлі өзгертулер енгізе аласыздар.

InShot редакторы — Бұл Instagram, Youtube-ге жүктегізіз келетін бейнені жақсарту үшін арнайы жасалған фото және видео өңдеуге арналған қосымша. Сондай-ақ, редактордың көмегімен сіз фотосуреттерді жақсарта аласыз және, әрине, өңделген файлдарды құрылғының жадына сақтай аласыз. Бейнені өңдеу бөлімінде сіз көптеген қызықты құралдарды таба аласыз. Мысалы, егер видео тігінен жақталған болса, суретті ортасына келтіріп, үлкейтуді немесе суреттің артында бұлшыңғыр эффект жасауды таңдауға болады. Сондай-ақ, сүзгілерді қолдануға, мәтін енгізуге, музыка қосуға, тіпті эмоджиздерді қосуға болады. Ақпараттың кейін бейнені сақтағыңыз келетін сапаны таңдай аласыз.

Фотосуреттерді өңдеу үшін сіз көптеген нұсқаларды таба аласыз. Сіз кескінді қиып алуға, оннан астам түрлі сүзгілерді қолдануға, жарықтығы мен қанықтылығын өзгертуге, жүздеген стикерлер қосуға және тағы басқаларға болады. Қысқаша айтқанда, сіз өзіңіздің фотосуретіңізге жаңа көрініс бере аласыз. InShot редакторы – әдемі мазмұн құруға бағытталған бейнерлер мен фотосуреттерді өңдеуге және оларды құрылғының жадына тікелей сақтауға мүмкіндік беретін қуатты сурет және бейне редакторы. Осы программа арқылы жасалынған бейнеролигімді көрсетіп кетейін ол үшін мына сыылқаға кіріп қарасаныңдар болады

5-9 сыныпқа арналған <https://youtu.be/FVH3r4-vrkw>

1-4 сыныпқа арналған https://youtu.be/qMl4_LoydM

Келесі программа:

Youtube платформасы— оның тиімдісі түсірілген фото, видеоларды осы платформаға жүктеу арқылы барша қаламторға жария ету. **Youtube** — оң ірі қаламдық бейне мұрағаты болып саналады. Құн сайын қызмет жаңа бейне файлдарды үнемі толтырып отырудың арқасында миллиондаған кірулер мен қаралымдарға ие болып келеді.

YouTube платформасы — оның тиімдісі түсірілген фото, видеоларды осы платформаға жүктеу арқылы барша қаламторға жария ету. Youtube — оң ірі қаламдық бейне мұрағаты болып саналады. Құн сайын қызмет жаңа бейне файлдарды үнемі толтырып отырудың арқасында миллиондаған кірулер мен қаралымдарға ие болып келеді.

YouTube қысқаша сипаттамалары. Қызмет түрлі бейнерлерді таратады, жеткізеді және сақтайды. Интернет-қолданушылар каталогтан таңдап, тақырыптық бейнерлерді көруге, оларды бағалауға, түсініктемелер қалдыруға, достарына көрсетуге, өздерінің видеосайттарын ресурстар орналастыруға және редакциялауға мүмкіндік алады. YouTube әр түрлі сұраныстарға арналған ақпаратпен толтырылған: музыкалық бейнерлер, көркем фильмдер, видеоблогтар, телехикаялар, жаңалықтар, танымдық бейнерлер, мастер-класстар, видео шолулар, трейлерлер және басқа да көптеген мазмұндар жүктелген.

Арналар: Мұны YouTube бір видео авторымен жинақ деп атайды. Ресурстың көз-келген пайдаланушысы өзінің Интернет-арнасын құра алады, оның шеңберінде мақсатты аудиторияға арналған бейне контентті жүктеуге болады. Егер сізге қандай да бір авторың жинағы қызықтыратын болса, «Жазылу» белгішесін басуға болады. Осыдан кейін бейне хостинг жүйесі арнада жаңа бейнерлер пайда болған кезде сізге хабарлайды.

YouTube-те бейне блогтарын қалай жасауға болады: Егер сіз өзіңіздің жеке мазмұныңызбен беліскіңіз келсе, онда YouTube арнасының тартымды дизайнын жасаудан бастауыңыз керек. Егер сіздің жобаларыңыз тақырып бойынша ерекшеленетін болса, бір есептік жазбада бірнеше арнаны жасауға болады. Аватарыңызды (жоғары сапалы сурет) Google есептік жазбаңызға жүктеңіз.

Баннерге қолжазбаны немесе арнаның тақырыбына сәйкес фотосуреттермен безендіру арқылы тартымды көрініс беріңіз (парақтық жоғарғы жағындағы ұзын сурет). YouTube арнасының қызықты тақырыбын және ақпараттық сипаттамасын таңдаңыз.

Өзіңіздің жазылушыларыңызбен сәлемдесетін және оларды блогыңызды көруге сендіретін қысқа трейлер жасаңыз. Басқа пайдаланушыларды тарту үшін үй бетінің параметрлерін оңтайландырыңыз.

YouTube бейне редакторы: Материалды автоматты түрде түзету, жарықтықты және бейне реттілігі үшін контраст параметрлерін орнату; бейнені айналдыру; бейнеге музыканы, мәтінді, фотосуреттерді қосу; сүзгілерді қолдану; кадрлар / фотосуреттер арасындағы ауысуларды орнату; бейненің саундтрегін реттеу; роналарды құрастыру, оларды өңдеу, кесу және желіндеу (500 фотосуретке дейін және 50 бейне дейін); бейненің тақырыбын құру; кескінді тұрақтандыру; видеоның үдеуі мен тежелуі.

Бұл платформа арқылы біз Иншот погон программалары арқылы жасалған анимациялық видео сабақтарымызды жүктеп оны сыылқа түрінде оқушыларға тарата аламыз. Ол үшін біздің Гугл аккаунт тіркелген болу керек. Powtoon-InShot-Youtube- Whatsapp желісі арқылы дайындаған видео сабақтарымызды оқушыларға жібере аламыз және күнделік, онлайн-мектеп, білім-ленд оқу платформаларына сыылқа түрінде оқу тапсырмасын бере аламыз.

2020 жылдың 8 сәуірінде Елбасы Нұрсұлтан Назарбаев «Бірлесіп білген ел бірін жеңеді» мақаласында: «Көз келген қиындық адамды тығырықтан шығуға, өзгеше ойлауға, қалыптасқан жұмыс тәсілдерін жетілдіруге бастайды. Ал бұл ғылым мен технологияның дамуына, сергек өмір салтын қалыптастыруға алып келеді. Алғашында барлығымызға яғни ұстазға да, оқушыға да, ата-анаға да қиын болды. Бірақ ұстаздарымыз өз ісін үлкен шеберлері екендігін дәлелдеді. Бала оқытудың оңай ісі еместігін ата-аналар қауымында мойындап жатты. Ұстаз мәртебесі қашанда биік тұратындығы дәлелденіп жатты. Ұлт ұстазы, өткен ғасырдағы қазақ руханиятының көбіашысы Ахмет Байтұрсынұлы», «Мектептің жаны - мұғалим. Мұғалим қандай болса, мектебі сондай болмақшы, яғни мұғалим білімді бөлісе, ол мектептен балалар көбірек білім біліп шығыпшы. Солай болған соң, екі әдемі, мектепке керекті білімді педагогика, методикадан хабардар оқпата білетін "мұғалим" депті. Арада бір ғасыр өтсе де, Алғаш арсының бұл сөзі өз қадірін жоғалтқан жоқ. Отанымыздары барша балаға қашықтықтан білім беріп, тәрбие тағылымын дарытып келе жатқан мыңдаған мұғалим қауымына қажырлы еңбектеріңізді және берсін дегім келеді. Терең білім – тәуелсіздігіміздің тірегі, ақыл-ой – азаматтығымыздың алдасынаны деген Елбасы Н.Ә.Назарбаевтың сөзімен қортындылағым келеді.

Әдебиеттер тізімі: 1. Білім беру ұйымдарына электрондық оқыту жүйесін енгізу жағдайында педагогтардың біліктілігін арттыруды ұйымдастыру әдістемесі / Ахметова Г.К., Караев Ж.А., Мухамбетжанова С.Т. // Алматы:АҚ «ҰБАО «Өрлеу», 2013. 2. Қазақстан және ТМД елдеріндегі білім беруді ақпараттандырудың IV Халықаралық форумының ғылыми мақалалар жинағы (18-19 бет. 118-119 бет. 38-39 бет. 460-461 бет). 3. Журнал «Мектеп» № 1116 бет) 4. Youtube powtoon Inshot сайттан алынды.

ҚМ АА Күәлік нөмірі: **KZ45VPY00102718** — ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі

© 2026 **Bilimger.kz** Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық мазмұн авторлық құқықпен қорғалған.